

Interpellation S – Brister i rutiner kring mäns våld mot kvinnor och barn

Det våld som män utsätter kvinnor och barn för är oacceptabelt och omfattande. Kvinnojouren Stötтан, som har verksamhet i Söderhamn, Ovanåker och Bollnäs, möter runt hundratals personer varje år som lever under hot och våld. Tyvärr är det bara toppen av ett isberg eftersom omkring 80% inte kan eller vågar söka hjälp.

Många av dessa kvinnor och barn kommer då och då i kontakt med vården. Inom till exempel primärvård, psykiatri, beroendevård, kvinnohälsovård, barn- och ungdomsmedicin, ungdomsmottagningar, rehabilitering och på akutmottagningar möter de våldsutsatta Region Gävleborgs personal.

Det finns rutiner som måste fastställas för att tecken på våld ska noteras och fångas upp av vårdpersonal. Tyvärr brister Region Gävleborg i flera hänseenden när det gäller mäns våld mot kvinnor och våld som barn utsätts för eller bevittnar. Det skriver IVO, inspektionen för vård och omsorg, i en rapport.

IVOs statistik visar att närmare 40 procent av hälsocentralerna i Region Gävleborg inte följer de föreskrifter som finns. Dock framgår inte exakt vad som brister, men en lång rad missförhållanden redovisas på nationell nivå, exempelvis:

- 25 procent av vårdcentralerna har inte uppdaterade rutiner sedan den nya föreskriften, HSFL-FS 2022:39, trädde i kraft.
- 12 procent av tillfrågade saknar kunskap om rutiner för att säkra kvaliteten i arbetet med våldsutsatta och med barn som bevittnat våld.
- 20 procent av vårdcentralerna beaktar inte ”särskild utsatthet” hos våldsutsatta. Det kan handla om sårbarhet på grund av funktionsnedsättning, hedersrelaterad kontext, könsöverskridande identitet och sexuell läggning, personer med långvarig smärtproblematik, personer som är sjukskrivna eller som söker vård ofta. Dessa ska uppmärksammas enligt de nya rutinerna.
- 10 procent av tillfrågade saknar helt rutiner för att ställa denna typ av frågor överhuvudtaget.
- 7 procent av regioner saknar dessutom rutiner för hur anmälningsskyldigheten för våldsutsatta barn ska fullgöras, och 27 procent brister i samverkan kring barn som utsätts för våld.

Den här statistiken visar att Region Gävleborg inte tar sitt ansvar för våldsutsatta. Att närmare hälften av vårdcentralerna inte har förutsättningar att ta detta på allvar är djupt oroande och ett stort underkännande som ansvarige måste åtgärda.

Med anledning av ovanstående frågar jag hälso- och sjukvårdsnämndens ordförande:

1. Känner hälso- och sjukvårdsnämndens ordförande till vad som brister hos 40 procent av vårdcentralerna som inte följer föreskrifterna kring mäns våld mot kvinnor och barn?
2. Om inte, kommer hälso- och sjukvårdsnämndens ordförande se till att bristerna utreds?
3. Vad kommer hälso- och sjukvårdsnämnden göra för att se till att samtliga vårdcentraler och övriga verksamheter följer de föreskrifter som gäller?

Söderhamn 2025-01-16

Marcus Gard, S